

**ZESPÓŁ PLACÓWEK SZKOLNO WYCHOWAWCZO REWALIDACYJNYCH
W CIESZYNIE**

INNOWACJA PEDAGOGICZNA „DZIEŁA STWORZONE Z NATURY”

Opracowały:

Marta Czech – Śniegulska

Aleksandra Rybka

Wstęp

Land Art, czyli **Sztuka Ziemi** lub Sztuka Krajobrazu obejmuje działania artystyczne związane z naturą, przyroda jest tu materiałem twórczym, dzieło sztuki istnieje w krajobrazie. W tym nurcie powstają dzieła monumentalne, w których artyści przekształcają rzeźbę terenu, ale także formy drobne i ulotne: z kamyczków, liści, piasku. Land art jest wpisany w naturę i często tam pozostaje.

Innowacja pedagogiczna „**Dzieła stworzone z natury**” została opracowana w odpowiedzi na potrzeby uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Celem innowacji pedagogicznej jest wszechstronne wspomaganie rozwoju tych uczniów poprzez działania artystyczne w bezpośrednim kontakcie z naturą, która daje nam możliwość percepcji polisensorycznej, komfortu podziwiania wszystkimi zmysłami. Natura to źródło radości, zdrowia i inspiracji.

OPIS INNOWACJI PEDAGOGICZNEJ

Główny cel innowacji:

Głównym celem innowacji pedagogicznej „**Dzieła stworzone z natury**” będzie ingerencja uczniów w świat przyrody poprzez ekspresję twórczą przejawiającą się w działaniach indywidualnych i zespołowych. Ważnym aspektem będzie kontakt z przyrodą poprzez działalność artystyczną opierającą się na wykorzystaniu naturalnych materiałów, taki jak: kamienie, liście, piasek, kwiaty, trawa, gałęzie.

Cele szczegółowe:

- Kształcenie sprawności manualnej
- Ćwiczenie dużej i małej motoryki
- Doskonalenie koordynacji wzrokowo-ruchowej
- Ćwiczenie koncentracji uwagi
- Rozwijanie samodzielności
- Zaspokajanie potrzeby działania, tworzenia, poznawania
- Stworzenie sytuacji dostarczającej przyjemność i radość poprzez kontakt z naturą
- Redukowanie napięć emocjonalnych

- Podniesienie samooceny
- Integracja z otoczeniem
- Kształcenie wrażliwości estetycznej
- Kształtowanie wypowiedzi śmiałości plastycznej
- Rozwijanie uzdolnień plastycznych
- Kształcenie umiejętności obserwacji
- Poszerzanie zakresu wiedzy o otaczającym świecie
- Poznanie różnych technik i narzędzi
- Kształtowanie twórczej postawy
- Wdrażanie do społecznie akceptowanego sposobu zachowania się
- Umiejętność współpracy i pomocy w grupie rówieśniczej
- Respektowanie poleceń nauczyciela i współdziałanie z nim
- Umiejętność organizowania warsztatu pracy

Warunki realizacji:

- Zajęcia będą się odbywały w Ośrodku Rewalidacyjno – Wychowawczym w ramach zajęć rewalidacyjnych z arteterapii w roku szkolnym 2021/2022 w II semestrze i roku szkolnym 2022/2023 w I semestrze
- Zajęcia będą prowadzone przez dwóch nauczycieli prowadzących zajęcia rewalidacyjne z arteterapii
- Zajęciami będą objęci uczniowie Ośrodka Rewalidacyjno-Wychowawczego
- Innowacja poszerza program wychowawczy realizowany w Zespole Placówek Szkolno - Wychowawczo - Rewalidacyjnych w Cieszynie. Nie wymaga nakładów pieniężnych. Realizacja założeń wiąże się z wykorzystaniem dostępnych pomocy dydaktycznych na terenie placówki i własnych
- Uczestniczenie w programie odbywa się na zasadzie dobrowolności i powszechnej dostępności. Wymagana jest pisemna zgoda rodziców na udział w programie.

Metody:

- słowna – pogadanka
- oglądowa – pokaz, prezentacja
- działań praktycznych

Formy:

- grupowa
- indywidualna

Miejsce realizacji:

Innowacja pedagogiczna będzie realizowana w Zespole Placówek Szkolno – Wychowawczo – Rewalidacyjnych w salach lekcyjnych oraz w plenerze na terenie placówki.

Rodzaj innowacji:

Innowacja pedagogiczna o charakterze metodyczno – organizacyjnym.

Termin realizacji:

Innowacja pedagogiczna będzie realizowana w roku szkolnym 2021/2022 w terminie od 02.01.2022 do 30.05. 2022 oraz w roku szkolnym 2022/2023 w terminie od 02.09.2022 do 23.12.2022 na zajęciach rewalidacyjnych z arteterapii raz w miesiącu.

Inspiracja do wdrożenia i opracowania programu:

Naturalną potrzebą i aktywnością młodego człowieka jest chęć poznawania, ciekawość świata, doświadczanie tego, co istnieje wokół. Potrzeba ta skłania do poszukiwania, eksperymentowania i eksploracji sprzyjających odkrywaniu otaczającego świata. Inspiracją do wprowadzenia innowacji jest wyjście naprzeciw potrzebom poznawczym i emocjonalnym dzieci. Dzięki temu aktywność twórcza dziecka będzie się rozwijała w każdym podejmowanym przez nie działaniu, jak chociażby układanie mozaiki z kamieni, formowanie z płatków kwiatów różnych kształtów, układanie kompozycji z liści. Założeniem innowacji jest rozbudzanie zainteresowań i kreatywności, doskonalenie sprawności manualnej i percepcyjnej, zaspakajanie i stymulowanie aktywności twórczej oraz wprowadzenie dziecka w świat otaczającej nas przyrody. Wychodzi ona naprzeciw oczekiwaniom rodziców i potrzebom uczniów. Ważnym argumentem przemawiającym za sensem tej innowacji jest występowanie u dzieci naturalnej potrzeby tworzenia i aktywnego działania. W ówczesnej szkole wzrasta liczba dzieci, które niepokoją różnymi nieprawidłowymi formami zachowań u

podłoża, których leżą najczęściej zakłócenia rozwoju emocjonalno - społecznego. Coraz częściej obserwuje się u dzieci stany napięcia, leku, problemy ze skupieniem uwagi, agresję, nerwowość. Twórczość artystyczna to jeden ze sposobów odnalezienia wewnętrznej harmonii, bo dzieci mają ogromną potrzebę i chęć tworzenia oraz odnoszenia sukcesów.

Inspiracją do wdrożenia innowacji jest również chęć poszerzenia i urozmaicenia oferty zajęć rewalidacyjnych z arteterapii o nowe techniki i metody pracy dostosowane do indywidualnych potrzeb i możliwości uczniów.

Treści innowacyjne:

- Kształtowanie umiejętności manualnych
- Zwiększenie własnej aktywności
- Próba wykorzystania umiejętności twórczych w rzeczywistości
- Kształtowanie umiejętności naśladowania
- Umiejętność radzenia sobie z przeciwieństwami
- Doznawanie radości z odnoszonych sukcesów
- Odkrywanie własnych możliwości
- Wykluczenie zachowań niechcianych

Charakterystyka grupy:

Innowacją pedagogiczną „Stworzone z natury” zostaną objęci wychowankowie z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym, znacznym i głębokim. Dzieci i młodzież ze spektrum autyzmu, niepełnosprawnością ruchową, oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi, uczący się w Ośrodku Rewalidacyjno – Wychowawczym w Cieszynie.

Po zakończeniu innowacji uczniowie:

- rozwiną zainteresowania artystyczne
- poznał ciekawe formy spędzania wolnego czasu
- rozwiną wyobraźnię
- rozwiną umiejętności plastyczne
- wzmocnił wiarę we własne możliwości

Ewaluacja programu:

Prowadzenie innowacji pedagogicznej będzie na bieżąco podlegało ewaluacji, dokonywanej przez nauczyciela prowadzącego. Naturalną formą ewaluacji innowacji będzie:

- obserwacja postępów dzieci w wykonywaniu prac
- poziom zadowolenia dzieci z własnych dokonań i umiejętności wykorzystanych w procesie tworzenia
- urządzenie wystaw prac plastycznych dzieci;

Podczas trwania ewaluacji zostanie dokonywana ocena programu innowacji pedagogicznej. Podstawowym zadaniem ewaluacji będzie uzyskanie odpowiedzi na pytanie, czy założenia i cele programu zostały uzyskane a także czy program może być kontynuowany.

Zostanie również przeprowadzona rozmowa z rodzicami i nauczycielami na temat postępów wychowanków.

REALIZACJA PROGRAMU ZAJĘĆ REWALIDACYJNYCH

„ Dzieła stworzone z natury”

***innowacji pedagogicznej na terenie Zespołu Placówek Szkolno –
Wychowawczo - Rewalidacyjnego w Cieszynie***

Styczeń

- „Kamienie”- przyglądanie się zebranym kamieniom, segregowanie na małe i duże, układanie kompozycji na płaszczyźnie (zajęcia w sali lekcyjnej).
- „Okruchy natury” - układanie kompozycji na płaszczyźnie sklejki z patyczków, patyków, gałązek i gałęzi (zajęcia w sali lekcyjnej).

Luty

- „Kule”- ozdabianie styropianowych kul elementami natury (zajęcia w sali lekcyjnej)

Marzec

- „Wielkanocne zajaczk” - formowanie siana i wiązanie sznurkiem, wykonanie rzeźby zwierzaka (zajęcia w sali lekcyjnej).

Kwiecień

- „Otwarte okno” - realizacja instalacji na drzewach z gałązek wikliny (zajęcia w plenerze).

Maj

- „Wiosna” - układanie kompozycji z liści kwiatów, piórek znalezionych podczas spaceru (zajęcia w plenerze).

Czerwiec

- „Rama” - wyplatanie na siatce oprawionej w ramę wzorów z zerwanych traw i kwiatów (zajęcia w plenerze).

Wrzesień

- „Muszle”- przyklejanie na tekturkę muszelek, układanie wzorów (zajęcia w sali lekcyjnej).

Październik

- „Las” - tworzenie na podkładzie z tektury kompozycji przypominającej las (zajęcia w sali lekcyjnej).

Listopad

- „Jesienne liście”- odbijanie liści w glinie, tworzenie misek w kształcie liści (zajęcia w sali lekcyjnej).

Grudzień

- „Szyszki” - wykonanie dekoracji ściennych z szyszek (zajęcia w sali lekcyjnej).

Literatura: „Arteterapia Sacrum i Profanum”, W. Karolak, wyd. Difin, Warszawa 2018.